

VEJVISER TIL
KVALITET OG TRIVSEL

ØNSKER OMEN
BEDRE HVERDAG

DREJEBOG TIL
PROCESLEDER

© **VEJVISER TIL KVALITET OG TRIVSEL, 2011**

Læs mere på www.personaleweb.dk/kvalitetogtrivsel

Projektledelse

Susanne Gerner Nielsen, KTO/BUPL

Per Brøgger Jensen, KTO/OAO

Astrid Chr. Jensen-Kanstrup, KL

Proces- og metodeudvikling

Susanne Gerner Nielsen, KTO/BUPL

Astrid Chr. Jensen-Kanstrup, KL

Per Brøgger Jensen, KTO/OAO

Trine Groth Rasmussen, KL

Ole Qvist-Sørensen, Bigger Picture

Medvirkende

Ballerup Kommune

Nyborg Kommune

Faaborg-Midtfyn Kommune

Hørsholm Kommune

Kalundborg Kommune

Næstved Kommune

Aarhus Kommune

Høje Taastrup Kommune

Fredensborg Kommune

Visuelt koncept: Bigger Picture,

Det visuelle koncept er baseret på Bigger Picture's procesmetoder og dialogdesign, www.biggerpicture.dk

Idéudvikling, tilrettelægning og grafisk design: Operate A/S

Foto: Scanpix A/S

Tryk: Rosendalhs Schultz-grafisk

BIGGER PICTURE
Strategic Engagement

Indholdsfortegnelse

Læsevejledning	4
----------------	---

Drejebog til afklaringsmødet 5

Afklaringsmødet har 5 trin	6
Instrukser til hvert trin	7
Trin 1	8
Trin 2	10
Trin 3	13
Trin 4	14
Trin 5	16
	17

Drejebog til beslutningsmødet 17

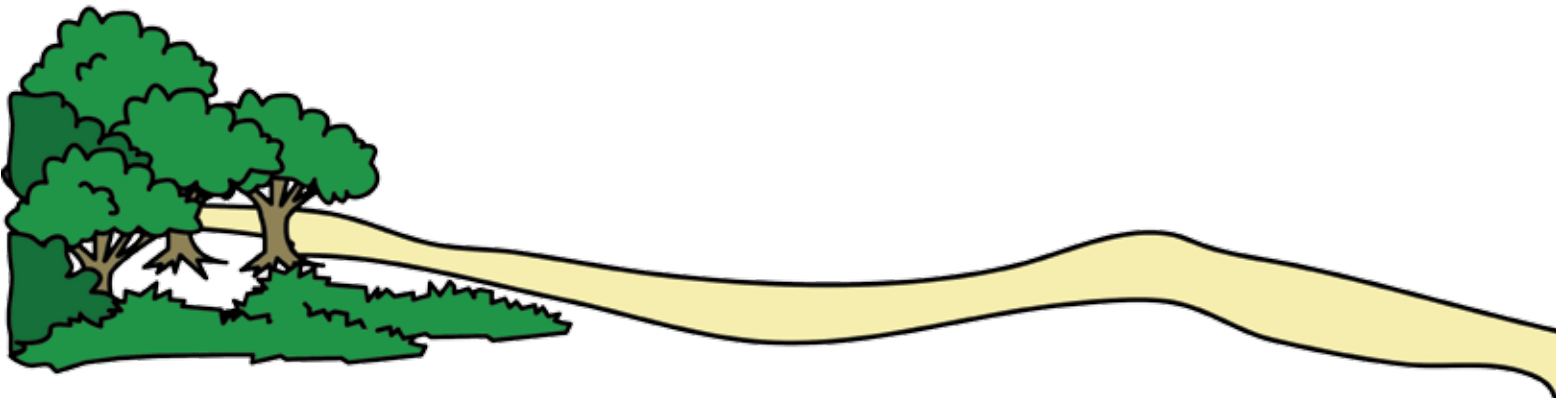
Beslutningsmødet har 6 trin	18
Forberedelse i projektgruppen	19
Eksempler	20
Instrukser til hvert trin	21
Trin 1	22
Trin 2	24
Trin 3	25
Trin 4	27
Trin 5	28
Trin 6	29

Drejebog til opfølgingsmødet 30

Læsevejledning

Dette hæfte er skrevet til dig eller jer fra projektgruppen, der skal styre processen på de tre møder. Her finder I en drejebog for hvert enkelt møde. En drejebog fungerer på samme måde som en brugsanvisning, og består af konkrete og detaljerede handlingsanvisninger. Selv om det kan virke møjsommeligt at læse sig igennem, er det vigtigt at bruge tiden på det.

Vi anbefaler, at I læser drejebogen til hvert møde som forberedelse til møderne, og at I har den inden for rækkevidde under møderne.

DREJEBOG TIL

AFKLARINGSMØDET

Formålet med afklaringsmødet er, at arbejdspladsen afklarer, hvad der skal arbejdes med i "VEJVISER TIL KVALITET OG TRIVSEL".

Mødet skal bruges til at udforske, hvad der optager jer hver især i forhold til det daglige arbejde og at forventningsafstemme, hvad der er motivation og mulighed for at gøre noget ved.

Det er vigtigt, at alle får en stemme og kommer til orde. Det skaber klarhed og mulighed for at ventilere såvel de glæder som frustrationer og ønsker, man går med. Men det er også vigtigt at sortere lidt i alle de ting, som kommer frem – hvilke af ønskerne kan det betale sig at bruge energi på?

Den sværeste øvelse består i at vælge, hvad I vil arbejde videre med, for der vil sandsynligvis komme flere ting op. Det anbefales, at I vælger ét indsatsområde.

OBS:

Det er vigtigt, at I får konkretiseret og afgrænset det forandringsønske, I skal arbejde videre med.

Som procesleder kan du hjælpe konkretiseringen på vej ved at blive ved med at spørge ind til det ønske, I vælger, og skrælle så meget væk som muligt. Når I er færdige, skal indsatsområdet helst ikke kunne deles op i flere underemner.

Et eksempel:

Et fritidshjem har udpeget et problem med at arbejde på tværs af værkstederne. Det viser sig, at en del af problemet handler om, at det er svært at få overblik over fælles aktiviteter, som derfor bliver nedprioriteret. En fælles "kalendertovholder" får ansvaret for at synliggøre fælles aktiviteter.

På afklaringsmødet skal du bruge to metoder: Talebolden og mulighedsmatrixen. Begge metoder bliver forklaret i instruktionerne, og de bliver uddybet i bilaget Værktøjer og metoder, som står sidst i dette hæfte.

Deltagere:

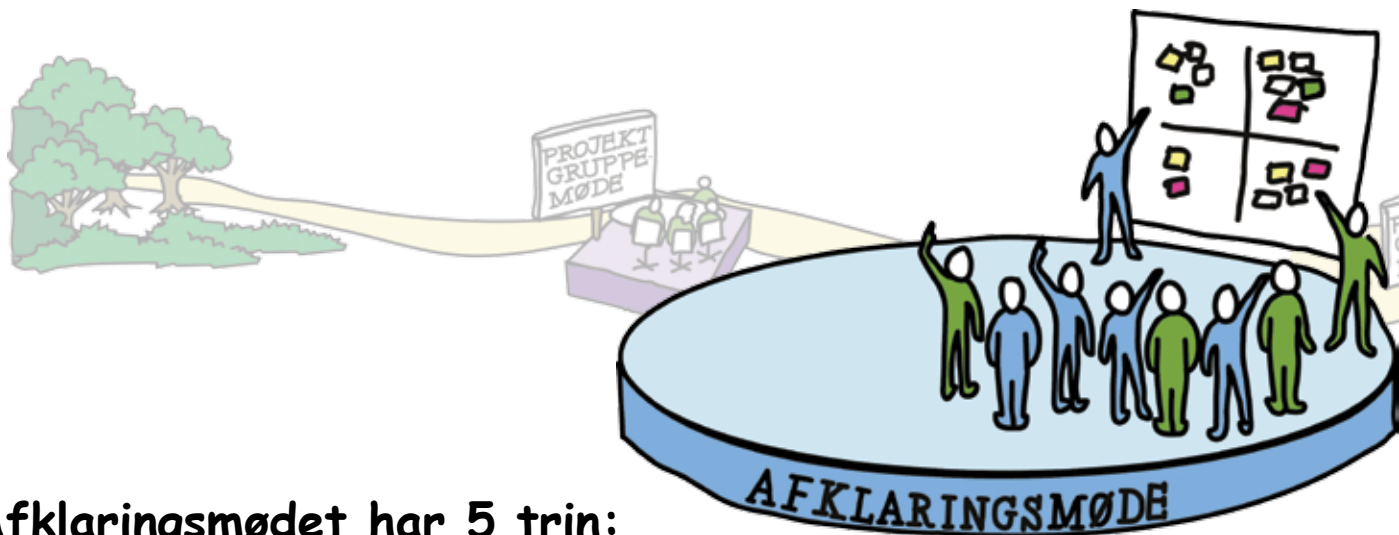
Hele arbejdspladsen eller teamet.

Materialer/udstyr:

Plakat, stor flipover, tuscher, aktivitetskort, mappe med plastiklommer og notepapirer (NB: Mappen og plastiklommer følger ikke med i værktøjskassen, kun notepapirerne), små post it's/oversigtskort og "konsulenttyggegummi".

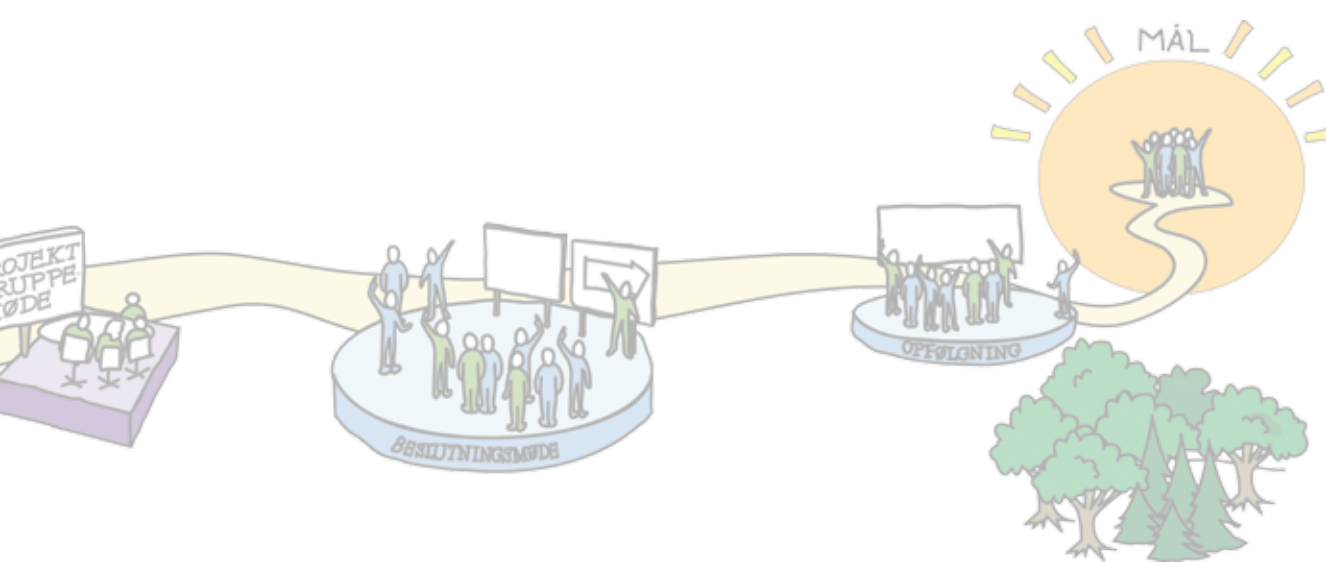
Tidsforbrug:

3 timer.

Afklaringsmødet har 5 trin:

TRIN	INDHOLD	TID
TRIN 1: RAMMESÆTNING	A) Procesleder præsenterer det samlede forløb B) Laver en energizer for at få energien op og C) Procesleder forklarer formålet med dagens møde	30 minutter
TRIN 2: UDFORSKNING MED TALEBOLDEN	A) Procesleder forklarer hvad udforskningen går ud på B) Runde med talebolden, hvor alle siger noget om, hvad de synes fungerer godt på arbejdspladsen og gør dem glade for at gå på arbejde Runde med talebolden, hvor alle fortæller om, hvad der fungerer mindre godt i hverdagen Runde, hvor de fortæller hvad de ønsker sig af forandringer i forhold til hverdagens opgaveløsning	1 time og 5 minutter
TRIN 3: HOLD PAUSE	Pause og derefter en energizer/få gang i forsamlingen	20 minutter
TRIN 4: FIND MULIGHEDSRUMMET	I placerer post it's med forandringsønsker placeres i mulighedsmatrixen	50 minutter
TRIN 5: VÆLG ET FORANDRINGSØNSKE AT ARBEJDE VIDERE MED	I vælger, hvilket forandringsønske, I vil arbejde videre med på beslutningsmødet	15 minutter

Instruktioner til hvert trin

I dette afsnit finder du instruktioner til at gennemføre afklaringsmødet trin for trin. Instruktionerne er anbefalinger, som du kan anvende i den grad, du finder bedst.

I "GUIDE TIL PROJEKTGRUPPEN" kan du læse mere om de forskellige metoder, hvis du har brug for en uddybning eller vil se på alternative muligheder.

Inden mødet går i gang, skal du sørge for at:

- ✓ Plakaten er hængt op
- ✓ En stor flipover er hængt op
- ✓ Der er tuscher til at skrive på den store flipover
- ✓ Der er rigeligt med post it's
- ✓ Der er kuglepenne
- ✓ Der er en mappe med plastiklommer og notepapirer
- ✓ Der er vand, kaffe, the og måske noget andet "brændstof"
- ✓ Overvej desuden om du skal gøre noget særligt ud af rummet: Sætte bordene anderledes, lægge dug på bordet eller lignende

RAMMESÆTNING

Tidsforbrug i alt:
30 MIN.

Mål A:

At alle har et billede af hele forløbet.

Materialer:

Den øverste del af plakaten, hvor hele forløbet er illustreret

Tid:

15 minutter

A) Sådan gør du...

Sørg for at alle har sat sig, fået kaffe, vand osv. – og byd velkommen til alle deltagerne.

Fortæl kort om baggrunden for, at I sætter forløbet i gang. Har I oplevet tidspress? Bliver I presset på ressourcer? Har I brug for at give det faglige hjerteblod lidt opmærksomhed?

Forklar kort om forløbet i dag – brug gerne eksempler:

☞ Vi skal forbedre kvaliteten i opgaveløsningen og trivslen på arbejdspladsen. **Når vi taler om kvalitet** i denne sammenhæng, taler vi om kvalitet som en sammensat ting: Noget der har med blandt andet faglighed, brugertilfredshed, økonomi og arbejdstilrettelæggelse at gøre. Vi skal altså forholde os til kvalitet fra flere forskellige perspektiver. **Når vi taler om trivsel** i denne sammenhæng, taler vi om hensigtsmæssig opgaveløsning, og om at have en både rar, engagerende og meningsfuld hverdag.

☞ Vi skal arbejde med konkrete forbedringer, som har med jeres opgaveløsning at gøre. **Det kan være** arbejdstilrettelæggelse, nye måder at løse en opgave på, nye måder at holde personalemøder, forventningsafstemning og videndeling osv.

Et eksempel: Vi har et mål i børnehaven om at være ude i naturen, men vi må tit opgive at tage i skoven fordi een af de voksne er syg. Når vi næsten aldrig kommer i skoven, lever vi ikke op til det, vi har lovet. Det gør alle parter frustrerede.

Et andet eksempel: Aftenvagten på plejehjemmet har for travlt, lige når de møder ind. Det giver dårlig kvalitet overfor beboerne og stress. Kan vi selv gøre noget ved det?

Forklar spillereglerne og udfordringerne i forløbet:

- ☞ Vi fokuserer på mulighederne.
- ☞ Kompromisser er OK - det er ikke sikkert vi kan blive 100 pct. enige.
- ☞ Beslutningen skal ligge indenfor det ledelsesmæssigt acceptable.
- ☞ Medarbejdere og ledelse arbejder sammen.

Forklar formålet med hele forløbet:

- ☞ Vi skal bruge afklaringsmødet i dag og et efterfølgende beslutningsmøde på at blive enige om en handleplan, der kan føres ud i livet med det samme. Som afslutning på forløbet skal vi holde et opfølgingsmøde (et separat møde eller punkt på dagsordenen).

MÅL B:

At få et godt grin og lidt energi i forsamlingen.

Materialer:

Jer selv

Tid:

5 minutter

Brug illustrationen på plakaten til at forklare forløbet

B) Sådan gør du ...

- ♣ Bed alle om at rejse sig op og lukke øjnene
- ♣ Bed alle om at vippe frem og tilbage fra hæl til tå i ca. 30 sekunder
- ♣ Bed alle om at stille sig med benene i hoftebreddes afstand og med vægten på hele foden. Træk nu vejret dybt ned i maven og pust langsomt ud – gentag tre gange
- ♣ Bed alle om at holde den ene arm frem og bank med den anden hånd hele vejen op og ned ad armen. Gentag med den modsatte arm
- ♣ Bed alle om at bøje sig ned og banke med begge hænder på benene fra fødderne og op til hofterne
- ♣ Bed til slut alle om at sætte sig igen

MÅL C:

At alle forstår formålet med afklaringsmødet.

Materialer:

Plakaten

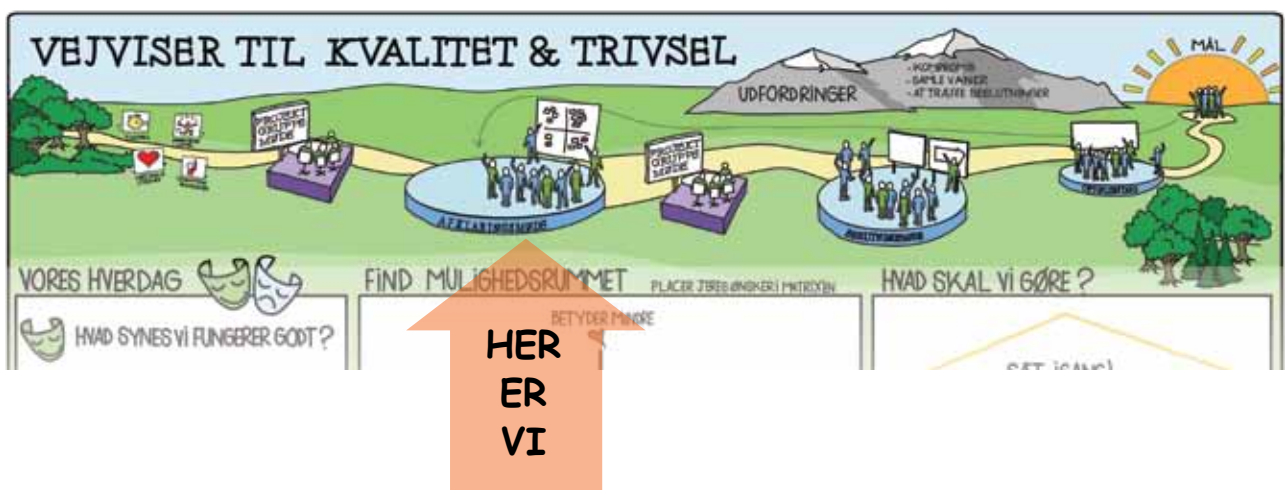
Tid:

10 minutter

C) Sådan gør du ...

Forklar formålet med mødet i dag. Afklaringsmødet har til formål, at I sammen får afklaret:

- ♣ Hvad der rør sig hos os – af både godt og mindre godt.
- ♣ Hvor er der mest behov for at sætte ind med forandringer.
- ♣ Hvor mulighederne for positiv forandring er størst.
- ♣ Hvilket ønske om forandring vil vi arbejde videre med. Det er vigtigt, at vi begrænser os til noget, som er konkret og som hurtigt kan omsættes fra ord til handling.

UDFORSKNING MED TALEBOLDEN

Mål A:

At alle forstår, hvad udforskningsrunden går ud på.

Materialer:

Brug plakaten til at forklare ved at henlede deltagernes opmærksomhed på feltet yderst til venstre.

Tid:

5 minutter

A) Sådan gør du ...

Start med at forklare mødedeltagerne hvad I skal nu:

- 👤 Vi skal tage 3 runder med talebolden, og vi har ca. 20 minutter til hver runde.
- 👤 I begyndelsen af hver runde får I 2 minutter til at overveje rundens spørgsmål.
- 👤 Herefter kaster vi bolden rundt til hinanden. Talebolden fungerer sådan, at man kaster den rundt i vilkårlig rækkefølge, men alle skal have den. Kun den som har talebolden må sige noget – alle andre lytter.
- 👤 Proceslederen kan afbryde med afklarende spørgsmål – ikke kommentarer. Hvis de andre allerede har sagt noget af det, man selv ville sige, erklærer man sig enig – og tilføjer det man selv ville sige. Det er muligt, at der bliver sagt selvmodsigende ting, men det er ok!

I tre runder skal I besvare følgende spørgsmål:

- Spørgsmål til første runde: Hvad synes vi hver især fungerer godt i hverdagen?
- Spørgsmål til anden runde: Hvad synes vi hver især fungerer mindre godt i hverdagen?
- *ØNSKER OMEN BEDRE HVERDAG*
Hvad ønsker vi hver især af (små) forandringer i hverdagen?

Mål B:

At I får gennemført udforskningsrunden.

Materialer:

Kuglepenne, post it's og et æggeur/stopur.

Tid:

60 minutter

B) Sådan gør du ...**Indled 1. runde og spørg:**

✂ Hvad synes vi fungerer godt i hverdagen?

Bed alle om at sidde stille i 2 minutter og overveje spørgsmålet.

Herefter giver du talebolden op. I kaster bolden rundt til hinanden indtil alle har haft den – men brug max 18 minutter på runden. Brug eventuelt et æggeur til at holde tiden.

*Skriv ned på post it's undervejs og set dem på plakaten.
Gentag proceduren med de sidste to spørgsmål.*

HOLD EN PAUSE OG FÅ GANG I KLUDENE

Mål A:

At I får holdt en pause.

Tid:

10 minutter

A) Sådan gør du ...

Vi har 10 minutter til pause. Vi mødes igen kl __: __

Mål B:

At I får et godt grin og lidt gang i kludene

Tid:

10 minutter

B) Sådan gør du ...

Forslag til en øvelse - "Samuraien":

- ✂ Stil jer i rundkreds et sted, hvor der er god plads
– I kan eventuelt gå udenfor.
- ✂ Du starter med at folde hænderne og løfte armene, mens du højt råber "Whaah"
- ✂ Personerne til højre og venstre for dig trækker deres imaginære sværd og hugger dig over samtidig, mens de råber "Whuush".
- ✂ Du knækker sammen og falder forover, løfter dig igen og peger på en anden i kredsen, mens du siger "Whooh"
- ✂ Nu er det vedkommendes tur til at folde hænderne og råbe "Whaah"
- ✂ Fortsæt i 5 minutter
- ✂ Stop øvelsen og bed alle om at sætte sig på plads igen

Tidsforbrug i alt:
20 MIN.

FIND MULIGHEDSRUMMET

Mål A:

At alle ved hvordan mulighedsmatrixen skal bruges, og målet med den.

Tid:

10 minutter

A) Sådan gør du ...

Forklar deltagerne, hvad I skal i gang med:

På dette trin skal vi bruge plakaten mulighedsmatrix. Den skal give os et klarere billede af, hvilke af vores ønsker, vi selv har mulighed for at realisere.

- ✂ Vi skal samtidig finde ud af, hvor stor forskel vores ønsker vil medføre i hverdagen, hvis de blev realiseret. Det er slet ikke sikkert, at de alle sammen betyder lige meget for os.
- ✂ Vi skal bruge de post it's vi har skrevet ønsker på og placere dem én for én i matrixen.
- ✂ Hvis der er mere end 10 ønsker skal de først sorteres og de ti vigtigste skal vælges ud. Hvis det ikke giver sig selv, stemmer vi om det.
- ✂ Først uddyber vi, så vi har et fælles billede af, hvad ønsket går ud på. Det kan være en god idé at dele nogen af dem op i mindre ønsker. Hvis det sker, kasseres den oprindelige post it, og vi laver nogle nye.
- ✂ Herefter skal forandringsønsket placeres på den lodrette akse. Hvis det vil have en stor positiv betydning for vores fælles hverdag, skal post it'en placeres nede i bunden. Hvis betydningen ikke er så stor skal den placeres øverst på akse.
- ✂ Til sidst skal vi placere ønsket på den vandrette akse. Hvis vi kan beslutte at føre den forandring, ønsket kræver ud i livet fra i morgen, så skal forandringsønsket placeres helt ude til højre. Hvis vi ikke kan lave det om, vi gerne vil, men skal have godkendelse fra en bestyrelse, ekstra ressourcer, eller på anden måde involvere beslutningstagere uden for vores kreds, så skal den helt ud til venstre.

Tidsforbrug i alt:
50 MIN.

Mål B:

I får placeret forandringsønskerne i mulighedsmatrixen.

Materialer:

Post it's med ønsker samt mulighedsmatrixen på det midterste felt på plakaten.

Tid:

40 minutter – i snit 4 minutter til hvert ønske

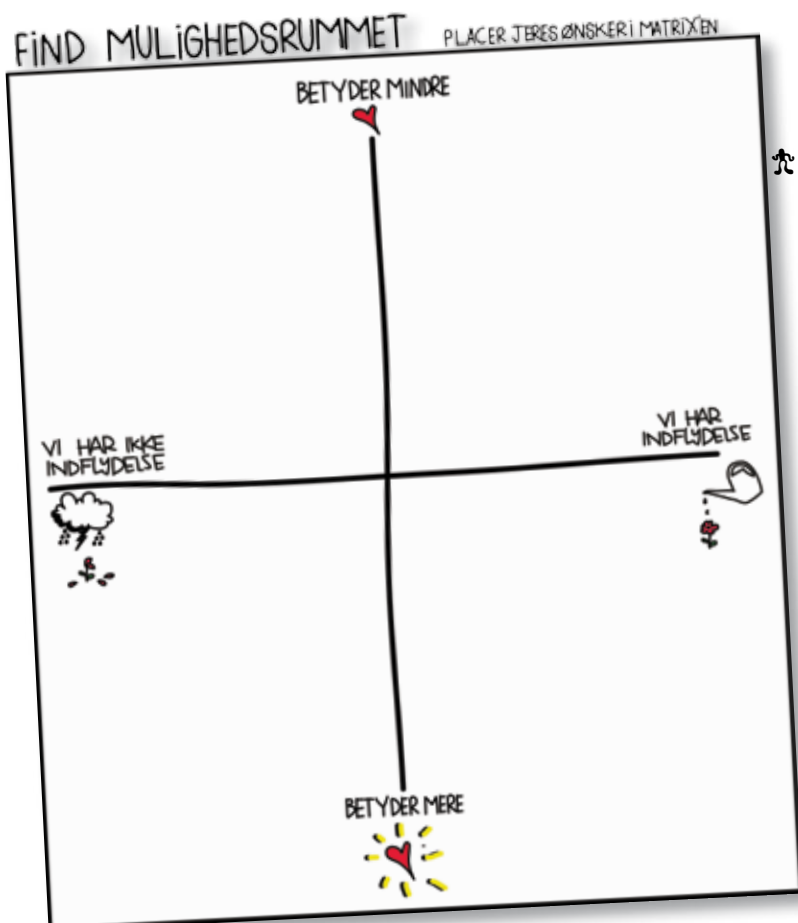
B) Sådan gør du ...

Sørg for at du har alle post it's i nærheden og stil dig ved siden af mulighedsmatrixen. Bed alle om at komme så tæt på som muligt.

- ♣ Læs det første ønske op og bed deltagerne om at uddybe. Deltag gerne selv i diskussionen, men giv plads! Brug eventuelt spejlende udsagn: Hjælp eventuelt med uddybningen med spørgsmål som:
- ♣ Hænger dette ønske sammen med nogle af de andre?
- ♣ Kan I give et eksempel på dette ønske?
- ♣ Giv post it'en til en af deltagerne og bed dem placere den først på lodrette akse og bagefter på den vandrette. Deltag gerne selv i diskussionerne – vær ordstyrer, hvis det er nødvendigt.

♣ *Alternativ:* Tag post it'en og før den op og langs den lodrette akse, spørg hvor du skal standse og bed deltagerne begrunde. Før den til sidst langs den vandrette akse og spørg, hvor du skal standse og bed dem begrunde.

♣ Gentag med resten af ønskerne indtil I er færdige.

TRIN 5:

Tidsforbrug i alt:
10 MIN.

VÆLG INDSATSOMRÅDE

Mål A:

At udpege de mest interessante ønsker for jer lige nu.

Materialer:

Mulighedsmatrixen i det midterste felt på plakaten.

Tid:

5 minutter

A) Sådan gør du ...

Det er nu I skal vælge, hvad målet for jeres forløb skal være. Udpeg de mest interessante ønsker for deltagerne og forklar scenarierne:

- ✂ De ønsker som er havnet i nederste højre felt er de mest interessante at arbejde med, de er vigtigst for os og vi har indflydelse til at realisere dem.
- ✂ De næstmest interessante er de ønsker, som er havnet øverst til højre. Deres potentiale for at gøre en positiv forskel er lidt mindre, men vi har indflydelse til at realisere dem.
- ✂ Ønskerne, som er havnet i de to felter på venstre side i matrixen, er ikke interessante i denne sammenhæng, da de falder uden for vores umiddelbare beslutningskompetence.
- ✂ Flyt de post it's, som sidder i de 2 felter i højre side af matrixen, over på en stor flipover.

Mål B:

Vælg hvilket ønske I vil arbejde videre med.

Tid:

5 minutter

B) Sådan gør du ...

Sæt afstemning i gang:

Alle får en stemme – den afgives ved at sætte en streg på den post it, man vil stemme på.

Tæl stemmerne sammen og annoncer vinderen. Hvis I kan lade plakaten hænge, sætter i forandringsønsket over på feltet med beslutningspilen.

DREJEBOG TIL BESLUTNINGSMØDET

Formålet med beslutningsmødet er at træffe beslutninger for at realisere det ønske, I har valgt at arbejde med.

På **afklaringsmødet** kiggede I på, hvad der rørte sig på jeres arbejdsplads og til sidst valgte I det ønske om forandring i hverdagen, I ville realisere.

På **beslutningsmødet** skal I starte med at grave jer lidt ned i det ønske og få afklaret noget mere om, hvad der ligger i det.

I skal finde ideer til, hvordan I kan gøre forandringsønsket til virkelighed. Til sidst skal I lægge en handleplan, hvor I aftaler og skriver ned, hvilke konkrete handlinger det/de valgte initiativ(er) kræver, hvem der har ansvaret for at de bliver gennemført, og hvornår.

Eksempel

I ovennævnte botilbud, som vil forbedre overleveringen mellem vagter, vil det være en god idé også at aftale initiativer, der handler om:

- ✚ Hvordan overlapsedlerne skal bruges – skal der fx indføres et overlapmøde, og betyder det, at nogle skal gå 5 minutter senere eller møde 5 minutter før?
- ✚ Hvordan de nye overlapsedler formidles til alle og til nye medarbejdere. Skal de mailles rundt, når de er blevet skrevet ind efter mødet, eller skal de præsenteres på et personalemøde?

Det betaler sig at være temmelig detaljeret og omhyggelig med gennemførelsen!

På beslutningsmødet kan I bruge to metoder: **Beslutningspilen** på plakaten (den bliver forklaret i instruktionerne) og eventuelt **de seks tænkehatte** (se GUIDE TIL PROJEKTGRUPPEN).

I skal også drøfte, hvad I får ud af at realisere forandringsønsket: Hvilken positiv effekt vil det have på jeres opgaveløsning og trivsel i hverdagen?

Eksempel

Det valgte ønske handler om en bedre overlevering mellem vagter på et aflastningstilbud, så alle føler sig opdaterede og sikre i forhold til at prioritere tid og opgaver. Effektmålene er:

- 1) *Trivsel: Vi er mindre stressede, og vi oplever at der er styr på hvad vi skal.*
- 2) *Færre opgaver går tabt mellem vagterne, og det er nemmere at tilrettelægge, hvad vi skal.*

Deltagere:

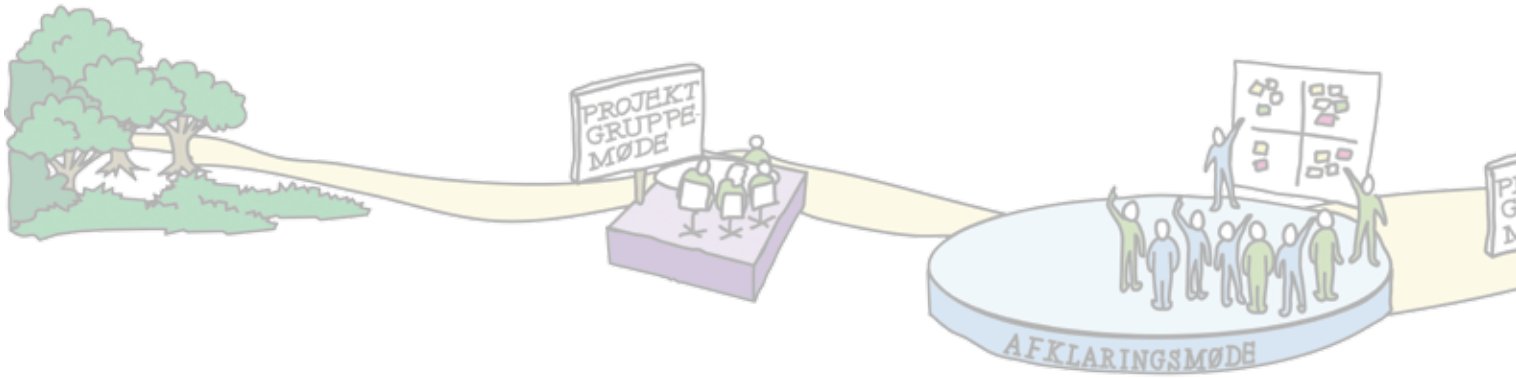
Hele arbejdspladsen eller teamet.

Materialer/udstyr:

Plakat, stor flipover, tuscher, action/game cards, mappe med plastiklommer og notepapirer (NB: Mappen og plastiklommer følger ikke med i værktøjskassen, kun notepapirerne).

Tid:

3 timer

Beslutningsmødet har 6 trin:

NB: Hvis I har fundet jeres idé på afklaringsmødet, så spring TRIN 5 over, og gå til TRIN 6

TRIN	INDHOLD	TID
TRIN 1: RAMMESÆTNING	<p>A) Lave en energizer</p> <p>B) Sikre at formålet med dagens møde står klart for alle</p> <p>C) Sikre at alle har forstået beslutningspilen</p>	20 minutter
TRIN 2: UDDYB UDGANGSPUNKTET FOR FORANDRINGSØNSKET	<p>A) Afklare fakta og omstændigheder omkring det emne, I har valgt</p> <p>B) En runde med talebolden, omkring den ønskede forandring 25 minutter</p>	25 minutter
TRIN 3: FIND IDEER: HVORDAN SKABER VI FORANDRINGEN?	<p>A) Brainstorme om ideer til at realisere jeres ønske</p> <p>B) Kigge kritisk på fordele og ulemper ved ideerne og</p> <p>C) Vælge hvilke ideer I vil bruge</p> <p>(Hvilken metode I skal bruge, afhænger af jeres forandringsønske)</p>	55 minutter
NB: spring videre til TRIN 4, hvis I har fundet en idé til hvordan ønsket kan blive realiseret!		
TRIN 4: HOLD PAUSE	Pause og derefter en energizer/få gang i forsamlingen	20 minutter
TRIN 5: HVAD FÅR VI UD AF DET?	Diskutere mulige effekter på trivsel og opgaveløsningen og vælge mindst to effektmål: Et om jeres trivsel og et om kvalitet i opgaveløsningen	15 minutter
TRIN 6: LAV AFTALER	Lægge en handleplan ved at besvare følgende spørgsmål: Hvordan vil vi føre ideen ud i livet? Hvem har ansvar for hvad? Hvornår gør I hvad?	45 minutter

Instruktioner til hvert trin

Her finder du instruktioner til at gennemføre beslutningsmødet trin for trin. Instruktionerne er beskrevet i detaljer, sådan at I kan bruge dem som manual.

Inden mødet går i gang, skal du sørge for at:

- ✓ Plakaten er hængt op
- ✓ En stor flipover er hængt op
- ✓ Der er tuscher til at skrive på den store flipover
- ✓ Der er rigeligt med post it's
- ✓ Der er kuglepenne
- ✓ Der er en mappe med plastiklommer og notepapirer
- ✓ Der er vand, kaffe, the og måske noget andet "brændstof"
- ✓ Overvej desuden om du skal gøre noget særligt ud af rummet: Sætte bordene anderledes, lægge dug på bordet eller lignende

RAMMESÆTNING

Tidsforbrug i alt:
20 MIN.

Mål A:

Mødet er sat godt i gang.

Tid:

I har 5 minutter

A) Sådan gør du...

Sørg for at alle har sat sig, fået kaffe, vand osv.
– og byd velkommen til alle deltagerne.

Forslag:

- ♣ Bed alle til at rejse sig op og lukke øjnene.
- ♣ Bed alle om at vippe frem og tilbage fra hæl til tå i ca. 30 sekunder.
- ♣ Bed alle om at stå med benene i hoftebredde og med vægten på hele foden. Træk nu vejret dybt ned i maven og pust langsomt ud – gentag tre gange.
- ♣ Bed alle om at holde den ene arm frem og bank med den anden hånd hele vejen op og ned ad armen. Gentag med den modsatte arm.
- ♣ Bed alle om at bøje sig ned og banke med begge hænder på benene fra fødderne og op til hofterne.
- ♣ Bed til slut alle om at sætte sig igen.

Mål B:

At alle er med på hvad formålet med beslutningsmødet er.

Materialer:

Den øverste del af plakaten, hvor hele forløbet er illustreret.

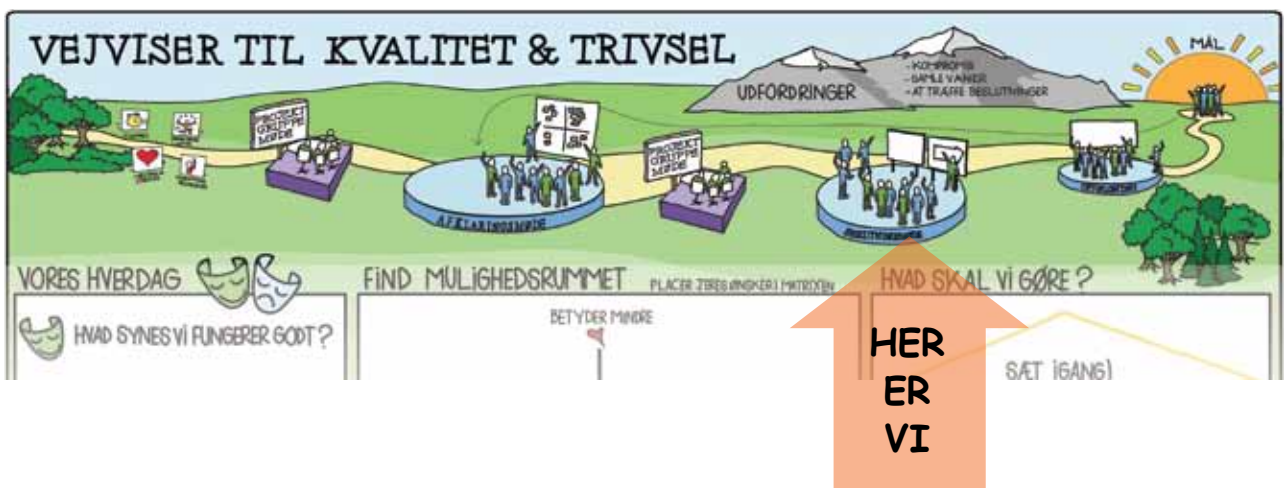
Tid:

Du har 5 minutter

B) Sådan gør du...

Start med at vise på plakaten, hvor I er i forløbet. Forklar formålet med beslutningsmødet:

- ♣ Formålet med dagens møde er, at vi får besluttet en plan for, hvordan vi vil realisere vores drøm, så vi kan gå i gang i morgen med at føre den ud i livet.

TRIN 1:

Mål C:

At alle har en idé om, hvordan beslutningspilen skal bruges.

Materialer:

Uddel notearket med tænkehatte på og planlægningspilen ??

Tid:

Du har 10 minutter

C) Sådan gør du...

Forklar hvordan I skal bruge beslutningspilen på plakaten (evt. sammen med tænkehatterne, se hæftet med metoder):

- ✚ Vi starter nedefra i pilen (brug plakaten, så deltagerne kan følge med på tegningen).
- ✚ Først skal vi uddybe vores udgangspunkt for at skabe den forandring, vi ønsker. Det gør vi ved at kigge på fakta omkring emnet – hvordan forholder virkeligheden sig lige nu? – Altså den del af den som har med vores forandringsønske at gøre?
- ✚ Bagefter kigger vi på, hvad vores mavefornemmelser og intuitioner siger os.
- ✚ Herefter skal vi finde frem til nogle ideer til, hvordan vi kan realisere vores drøm og vælge dem, vi vil arbejde videre med.
- ✚ Næste skridt er at kigge på, hvad vi får ud af at realisere forandringen – hvad er gevinsterne og hvordan vil man kunne se, at forandringen er sket i både kvaliteten i vores opgaveløsning og i vores trivsel. Vi skal også vælge to effektmål.
- ✚ Til sidst skal vi lægge en handleplan for, hvordan vi fører den eller de ideer vi har valgt ud i livet:
 - ✚ Hvilke handlinger kræver den?
 - ✚ Hvem gør hvad?
 - ✚ Hvornår skal de forskellige ting gøres?

UDDYB FORANDRINGSØNSKET

Mål A:

At faktuelle forhold omkring forandringsønsket bliver uddybet.

Materialer:

I skal bruge planlægningspilen, æggeur/stopur, den store flipover og tuscher til at skrive det, deltagerne siger ned.

Tid:

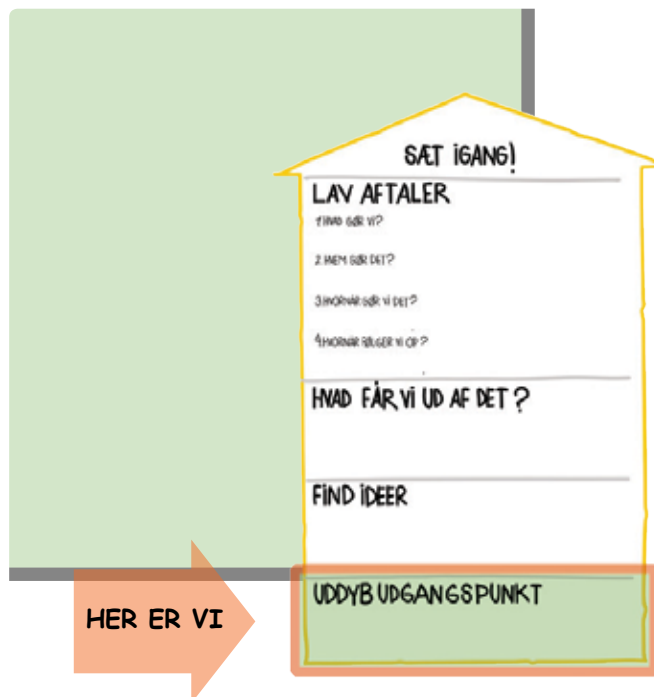
20 minutter

A) Sådan gør du...

Start med at vise på plakaten, at I nu er i den nederste kasse på beslutningspilen:

👤 Vi starter med at uddybe de faktuelle forhold omkring vores ønske.

Tidsforbrug i alt:
25 MIN.

EKSEMPLER

Sæt nu drøftelsen i gang med de spørgsmål, I har forberedt i projektgruppen som fx:

- 👤 *Hvordan fungerer [fx overlevering mellem vagter] nu? Hvordan sker fordelingen af opgaver om morgenen lige nu? Har vi redskaber vi bruger? Har vi redskaber, vi ikke bruger – hvorfor?*
- 👤 *Hvordan bruger vi legepladsen og vores andre udeområder i øjeblikket? Bruger vi dem forskelligt – i så fald hvordan?*
- 👤 *Eller hvad har vi helt konkret af forskellige opgaver fra vi møder om morgenen til vi går hjem? Hvad har vi af opgaver og aktiviteter, som kommer oveni det vi skal hver dag – særlige projekter fx?*
- 👤 *Afslut runden når der er gået omkring 20 minutter. Spørg om I mangler noget væsentligt.*

TRIN 2:

Mål B:

At alle får luftet umiddelbare reaktioner, følelser og mavefølelser omkring forandringsønsket.

Materialer:

Talebalden, æggeur/stopur

Tid:

5 minutter

B) Sådan gør du...

Start en runde med talebolden:

- ✂ Vi skal fortælle om vores fornemmelse omkring forandringsønsket. Det kan være glæde, en mærkelig fornemmelse omkring det, gør det jer usikre, tænker I "åh nej, hvorfor skal vi nu det her?" eller "det kommer BARE aldrig til at gå".
- ✂ Vi skal bruge talebolden – kast bolden rundt, kun den der har den må tale, og vi kommenterer ikke, vi skal bare lytte og anerkende hinandens udsagn.

Start selv med bolden og kast den videre til en af de andre.

FIND IDEER

Mål A:

At få alle ideer frem. Intet er for småt eller umuligt eller vildt!

Materialer:

Talebølden, æggeur/stopur, stor flipover og tusch til at skrive med.

Tid:

20 minutter

A) Sådan gør du...

Start med at vise på plakaten, at I er gået videre til den kasse i planlægnings-pilen, som handler om ideer/initiativer. Sørg også for, at der er bladret frem til en frisk side på den store flipover, som du kan skrive på – start med overskriften HVORDAN?

Brainstorm – I har brug for mange forskellige ideer.

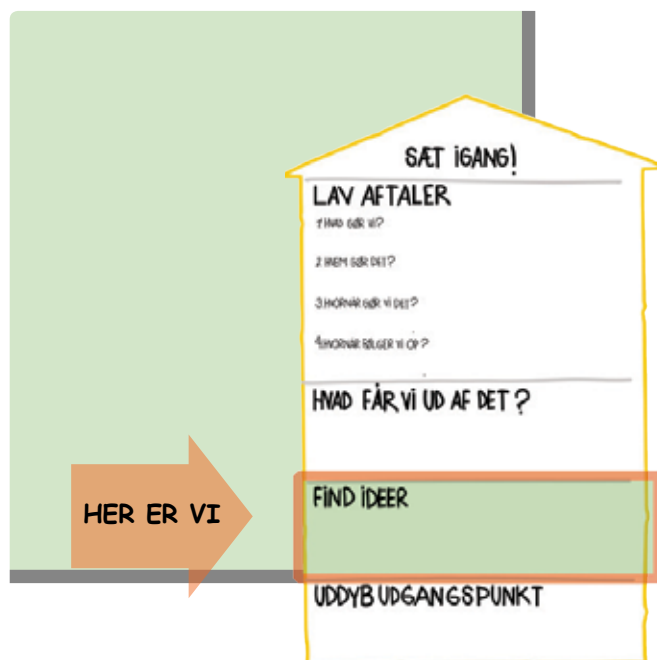
✂ Nu skal vi brainstorme om ideer til, hvad vi kan gøre for at realisere forandringsønsket. Lige nu siger vi bare ja til det hele – vi får nemlig mulighed for at sige nej lige om lidt. Og husk: Det er ikke den dybe tallerken vi skal opfinde, så bare skyd løs.

✂ I får 3 minutter til at skrive ned på post it's.

✂ Så bruger vi talebølden, så ingen afbrydelser eller kritiske kommentarer.

Afslut runden når der er gået 10 minutter, og spørg om nogen sidder og brænder inde med en idé, der skal med.

Tidsforbrug i alt:
55 MIN.

TRIN 3:

Mål B:

I får sorteret ideerne med hjælp fra mulighedsmatrixen.

Materialer:

Post it's med ideer, tusch og æggeur/stopur

Tid:

25 minutter

B) Sådan gør du...

Start med at forklare deltagerne mulighedsmatrixen (igen), og at målet er at få alle ideerne placeret i matrixen. Bed alle om at komme så tæt på plakaten som muligt og tage deres post it's med.

Spørg ud i kredsen:

✚ Er der nogle af ideerne som slet ikke kan lade sig gøre? Sorter fra, hvis der er nogen.

✚ Læs nu ideerne op én for én og spørg, hvor på den lodrette akse, den hører til – ville ideen betyde meget og gøre en stor forskel eller betyde mindre og gøre en lille forskel. Bagefter skal I overveje, om I kan føre ideen ud livet – er den svær eller nem. Før den frem og tilbage på den vandrette akse og spørg, hvor du skal standse. Brug eventuelt hjælpespørgsmål som:

✚ Ville den her idé møde modstand fra fx borgerne, samarbejdspartnerne eller os selv?

✚ Kan vi selv bestemme om vi vil gøre det her?

Tag gerne del i diskussion, men giv plads.

Mål C:

Vælg 1-2 ideer at arbejde videre med.

Materialer:

Den store flipover med ideer, en tusch, kuglepenne (en til hver), æggeur/stopur.

Tid:

10 min

C) Sådan gør du...

Start med at sætte en ring om alle de ideer på den store flipover, som I placerede i den nederste højre firkant i matrixen. Det er de mest oplagte at gå videre med.

Hvis der kun står én idé, giver valget sig selv. Du kan eventuelt spørge om diskussionen giver anledning til flere gode ideer.

Hvis der er flere ideer, I kan gå videre med og der vil være behov for at vælge, kan I stemme om det.

Sæt afstemning i gang:

✚ Alle får en stemme – den afgives ved at sætte en streg med kuglepen på den store flipover, ud fra det ønske man vil stemme på.

Tæl stemmerne sammen og annoncer vinderen/vinderne (max 2).

HOLD EN PAUSE OG FÅ GANG I KLUDENE

Mål A:

At I får holdt en pause.

Tid:

10 min

A) Sådan gør du...

Kald til pause.

Vi har 10 minutter til pause. Vi mødes igen kl. __:__

Mål B:

Få gang i kludene og et godt grin.
Brug denne øvelse, eller find selv på noget, der kan få jer op af stolene. .

Tid:

10 min

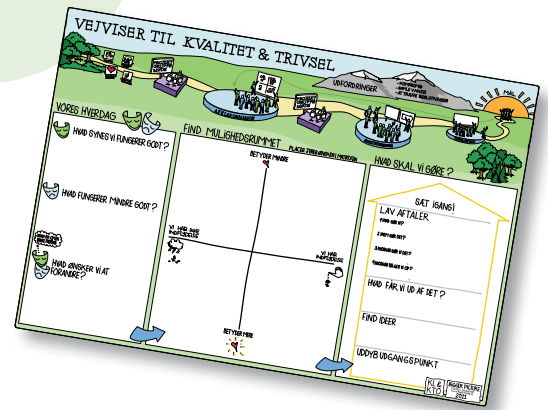
B) Sådan gør du...

Forslag til en øvelse – "Samuraien":

- ✂ Stil jer i rundkreds et sted, hvor der er god plads
– I kan eventuelt gå udenfor.
- ✂ Du starter med at folde hænderne og løfte armene, mens du højt råber "Whaah".
- ✂ Personerne til højre og venstre for dig trækker deres imaginære sværd og hugger dig over samtidig, mens de råber "Whuush".
- ✂ Du knækker sammen og falder forover, løfter dig igen og peger på en anden i kredsen, mens du siger "Whoo".
- ✂ Nu er det vedkommendes tur til at folde hænderne og råbe "Whaah".
- ✂ Forsæt i 5 minutter.
- ✂ Stop øvelsen og bed alle om at sætte sig på plads igen.

Tidsforbrug i alt:
20 MIN.

HVAD FÅR VI UD AF DET?

Mål A:

At I drøfter muligheder og gevinster, ved at realisere forandringsønsket, og det vigtigste i forbindelse med forandringsønsket.

Materialer:

Beslutningspilen i feltet yderst til højre på plakaten, æggeur/stopur, stor flipover og tusch til at skrive med.

Tid:

I har 10 minutter

A) Sådan gør du...

Start med at vise på plakaten, at I nu skal op i den anden kasse i beslutningspilen. Stil dig ved den store flipover med tuschen klar og stil deltagerne spørgsmålet:

- ✘ Når vi har realiseret vores ønske til forandring, og hverdagen på dette punkt fungerer sådan som vi ønsker – hvad kan vi så høste af gevinster? Bliver vi mere kreative? Bliver vi gladere? Bliver det nemmere, at...? Kommer det til at fungere bedre med...? Kan borgerne bedre...? Bliver det pædagogiske mål bedre understøttet? Lærer vi hinanden bedre at kende? Bliver vi mindre stressede? Osv.

- ✘ Hvad synes I er vigtigt at få ud af at realisere forandringsønsket?

Skriv op på den store flipover imens – bland dig gerne, men giv plads.

Mål B:

I får valgt mindst to effektmål. Et om trivsel og et om kvalitet i opgaveløsningen.

Materialer:

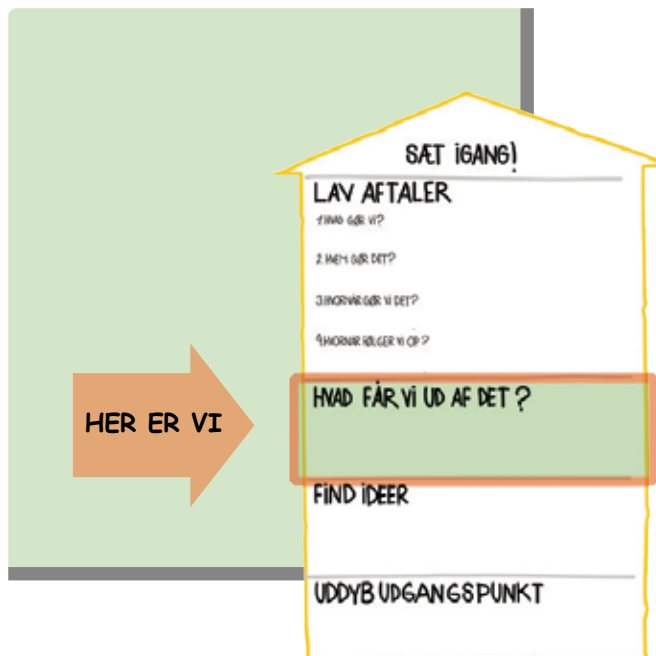
Beslutningspilen på plakaten, æggeur/stopur den store flipover, små post it's og kuglepen.

Tid:

I har 5 minutter (hvis I overskrider tiden, kan I tage den fra idérunden)

Alternativ:

Hvis der er mere end 10-15 deltagere i mødet skal I overveje, at dele op i grupper under den første del af mødet. Læs i hæftet om metoder, hvordan I kan gøre det.

B) Sådan gør du...

Spørg nu deltagerne, hvilke gevinster de synes er vigtigst, og som skal være effektmål. Det vil sige, effekten af de handlinger I foretager. Mindst to og maksimum fem gevinster. Skriv de gevinster deltagerne udpeger ned på post it's og sæt dem op på plakaten i feltet på planlægningspilen.

LAV AFTALER

Tidsforbrug i alt:
45 MIN.

Mål A:

Sæt gruppearbejde i gang, hvis I har mere end eet initiativ eller er flere end 10-15 mødedeltagere – ellers gør I det sammen i fællesskab.

Materialer:

Noteark til hver gruppe, som de kan skrive på, kuglepenne og et æggeur/stopur

Tid:

25 minutter

A) Sådan gør du...

Del deltagerne ind i grupper. Hvis det er logisk, at nogle bestemte arbejder med bestemte ideer/initiativer, så inddel herefter.

Forklar hvad grupperne skal:

- ✂ At beskrive hvad initiativet/ideen helt konkret går ud på – gerne detaljeret og trin for trin.
- ✂ Vurdere om det kræver støtteinitiativer og beskrive disse.
- ✂ Beslutte hvem der skal være tovholder?
- ✂ Beslutte hvornår initiativet skal føres ud i livet.
- ✂ HUSK: At skrive ned.

- ✂ I har 20 minutter (hvis I arbejder i fællesskab om ét initiativ, har I længere tid!).

Sæt grupperne i gang og bed dem bruge notepapirerne.

Mål B:

Frelægge handleplaner og rette dem til.

Materialer:

Noteark til hver gruppe, som de kan skrive på, kuglepenne og et æggeur/stopur

Tid:

15 minutter
(2 grupper = 7,5 minutter hver inklusiv diskussion)

B) Sådan gør du...

- 1) Bed grupperne om at fremlægge handleplanerne punkt for punkt på 5 minutter.

Spørg resten af mødedeltagerne, om de har forslag til forbedringer – du må også gerne selv komme med bemærkninger og forslag. Spørg herefter, om alle kan godkende handleplanen.

Mål C:

Fastlægge opfølgingsmøde.

Materialer:

Noteark til hver gruppe, som de kan skrive på, kuglepenne og et æggeur/stopur

Tid:

5 minutter

C) Sådan gør du...

Sørg for at I får aftalt, hvornår I holder opfølgingsmøde. Brug eventuelt et eksisterende personalemøde.

Efter mødet skal projektgruppen sørge for:

- ✂ At få samlet notepapirer og store flipsover (hvis der står noget I gerne vil gemme) sammen og sætte det ind i jeres mappe.
- ✂ At få pakket plakaten af vejen. Men hvis I har plads, er det en god idé at lade den hænge, for det fastholder alles opmærksomhed.

DREJEBOG TIL OPFØLGNINGSMØDET

På opfølgningsmødet skal I gennemgå jeres handleplan og jeres effektmål. Det kan enten være et møde for sig selv, eller I kan gøre det som et punkt på et personalemøde.

Vi anbefaler, at I sætter mindst 45 minutter af til opfølgning. Hvis I på forhånd ved, at I skal revidere handleplanen, skal I sætte mere tid af.

Punkter på opfølgningsmødet:

- ✓ 1) Kort resume af det forløb I har været igennem.
- ✓ 2) Har vi gjort, hvad vi aftalte at gøre i vores handleplan?
- ✓ 3) Har vi opnået vores to effektmål?
I. Tag eventuelt en runde med talebolden.
- ✓ 4) Har der været andre effekter?
I. Tag eventuelt en runde med talebolden.
- ✓ 5) Skal vi gøre noget anderledes fremadrettet, eller fortsætte med det vi har indført?

Inden mødet skal projektgruppen overveje, hvor lang tid I kan bruge ved hvert punkt, så I når hele dagsordenen igennem.

Proceslederen fungerer som ordstyrer og en anden fra projektgruppen sørger for at få noteret ned undervejs.

Brug notepapiret, som følger med værktøjskassen, til opfølgningsmødet.

KL
Weidekampsgade 10
DK 2300 København S

KTO
Løngangstræde 25
DK 1468 København K

ØNSKER OMEN
BEDRE HVERDAG

www.personaleweb.dk/kvalitetogtrivsel